

Cover Page



Universiteit Leiden



The handle <http://hdl.handle.net/1887/36134> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Zubcevic, Asim

Title: Book ownership in Ottoman Sarajevo 1707-1828

Issue Date: 2015-11-11

Samevatting

Dit proefschrift presenteert de resultaten van een onderzoek naar boekbezit in Osmaans Sarajevo. Het is gebaseerd op de bestudering van 59 boedelinventarissen die in de stadsregisters (*sijills*) over de periode 1707-1828 zijn bewaard. De inventarissen zijn geanalyseerd naar de sociale achtergrond van de boekbezitters, naar de boeken die in hun boedels zijn aangetroffen en volgens de bevindingen van dergelijke research voor wat betreft Damascus, Saloniki, Sofia en Trabzon. Het proefschrift bevat ook een detailstudie van boekbezit, namelijk van Ṣāliḥ ‘Izzat Hromozāde, een *qadi* uit Sarajevo, en van de verzameling die zijn eigendom was. Zijn biografie kon worden gereconstrueerd op grond van archieven, de stichtingsacte van zijn bibliotheek, marginalia in de boeken en eigendomsnotities. Deze gegevens stellen ons in staat om ons een idee te vormen in kwantitatieve zin over de omvang en over het belang van zijn verzameling voor de geschiedenis van Bosnië.

Voor het bepalen van de historische context van boekbezit zoals dat duidelijk wordt uit de bestudering van de boedelinventarissen, wordt in dit proefschrift ook een onderzoek gedaan naar kwesties van Bosnische schriftcultuur, waaronder geletterdheid, onderwijs, de rol van bibliotheken, informele kanalen van overlevering, het gebruik van verschillende talen en schriftsoorten en de rol van copiiïsten en boekbinders in wat grotendeels een handschriftelijke boektraditie was, en naar de effecten van de invoering van de druktechniek. Aangezien er nauwelijks systematische studies bestaan over deze onderwerpen is in dit proefschrift uitgebreid gebruik gemaakt van de ‘Kroniek’ van Mullā Muṣṭafā Basheskī (gest. ca. 1802), een geleerde van zekere faam en een professionele copiiïst. Zijn ‘Kroniek’ dient beschouwd te worden al seen belangrijke narratieve bron aangaande de wereld van geleerdheid in Osmaans Sarajevo.

In deze studie bevindt zich ook een verzameling en presentatie van verwijzingen naar schriftcultuur zoals deze voorkomen in Bosnische orale literatuur en ook in de locale folklore betreffende boeken. Daardoor ontstaat een inzicht in de wisselwerking tussen het geschreven en het spoken woord, en het geeft aan op welke talrijke manieren het boek een rol speelde in een grotendeels orale en schriftloze maatschappij.

Door de presentatie van een breed veld van onderwerpen, talen en waarden van de boeken die in de boedelinventarissen kunnen worden aangetroffen vult dit proefschrift een lacuna in onze kennis van de culturele geschiedenis van Osmaans Bosnië op.